

F.N.'s første kongres om forebyggelse af forbrydelser og behandling af lovovertrædere¹⁾

Da portene i det ærværdige Binnenhof lukkede efter den internationale straffe- og fængselskongres i Haag i 1950, lukkede de tillige for den lange række kongresser, der var afholdt af den internationale straffe- og fængselskommission (International Penal and Penitentiary Commission — I.P.P.C.). Haag-kongressen blev den 12. og sidste af disse kongresser. Fra 1951 overtoges kommissionens arbejde af F.N., der samtidig påtog sig at arrangere kongresser hvert 5. år. Geneve-kongressen fra 22. august til 3. september 1955 blev den første af disse kongresser.

Kongressen var forberedt af F.N.s afdeling for social defense, hvis chef, professor, dr. *Manuel Lopez-Rey*, var generalsekretærens repræsentant ved kongressen.

Sektioner og emner var følgende:

Sektion I:

- a. *Standardminimumsregler for behandling af lovovertrædere.*
- b. *Udvælgelse og træning af personale til kriminalforsorgsinstitutioner.*

Sektion II:

- a. *Åbne kriminalforsorgsinstitutioner.*
- b. *Arbejdsvæsenet i fængsler.*

Sektion III:

- a. *Forebyggelse af ungdomskriminalitet.*

*

I 1929 tog I.P.P.C. spørgsmålet om udfærdigelse af *Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners* op til behandling. Sådanne regler approberedes i folkeforbundet i 1938. Kort tid efter krigen blev spørgsmålet taget op af såvel I.P.P.C. som af F.N. og videreførtes efter førstnævntes opløsning af F.N. alene. Der udsendtes spørgeskemaer og afholdtes regionale konsultative møder. På grundlag heraf og i samvirke med forskellige andre internationale organisationer skabtes det udkast til standard minimumsregler, som blev forelagt kongressen.

I indledningens punkt 1 hedder det, at reglernes formål ikke er at meddele et detaljeret forbillende for en kriminalforsorgsinstitution. Det er derimod hensigten at søge skitseret, hvad der er almindeligt anerkendt som værende god teori og praksis i behandlingen af fanger og drift af institutioner.

Den standard, der er opstillet, svarer i det hele til, hvad der er nået i de lande, hvis kriminalforsorg er nået videst.

¹⁾ Meddelt af chefen for fængselsvæsenets arbejdsdrift *C. Aude-Hansen*, for så vidt angår afsnittet om ungdomskriminalitet dog af kontorchef *Chr. Ludvigsen*, justitsministeriet.

Selv for disse vil reglerne dog have betydning til en stadig justering af praksis. Det er lykkedes at fremdrage centrale punkter, man kunne måske tillige sige ømme punkter.

Noget væsentlig nyt tilførtes ikke forslaget ved kongressens drøftelser. I det følgende skal nogle hovedpunkter ridses op.

Der tages udtrykkeligt afstand fra enhver form for diskrimination i behandling. Der gives regler om registrering og differentiering. Om lokaliteterne må reglerne efter sagens natur være smidigt affattet. Der er forskel på krav til bygningsmåde ved Ækvator og i Tromsø. Krav til hygiejnisk standard er med rette sat højt.

Der kræves i princippet en seng til hver fange, dog med reservation for de steder, hvor en sådan nyttegenstand er ukendt. Der stilles krav om høj standard for lægetjenesten, de almindelige fængselslæger skal have kendskab til psykiatri og enhver fange skal have adgang til at blive behandlet af en kvalificeret tandlæge. Lægen skal *dagligt* besøge de syge fanger, og der pålægges ham en række tidkrævende pligter vedrørende de almindelige sanitære forhold i institutionen.

I reglerne om disciplin og straf tages afstand fra, at fanger har nogen myndighed over andre fanger (herved er det dog ikke udelukket, at fangerne kan have hverv som klubformænd eller lignende). Legemlig afstraffelse og placering i mørke celler samt enhver grusom og inhuman straf skal fuldstændig forbydes. Snæver arrest og kostindskrækning må kun finde sted under lægens kontrol. Håndjern og spændetroje må aldrig anvendes som straf, lænker og jern hverken som straf eller som sikkerhedsmiddel.

Fanger skal have besked, skriftligt eller mundtligt, om deres retsstilling og skal hver dag have mulighed for at fremsætte klager til kompetent anstaltsmyndighed.

En række regler sikrer kontakten med omverdenen, herunder adgang for udlændinge til samtale med diplomatiske repræsentanter. Der forudsættes adgang til lån fra et bibliotek. Fuldstændig religiøs frihed hjemles, d.v.s. såvel frihed til at dyrke sin religion og modtage besøg af dennes præster som til at afslå sådanne besøg. Der foreskrives regler for at sikre, at fangetransporter foregår hensynsfuldt.

En række regler søger at sikre funktionærkorpsets standard. En del af dem omtales nedenfor. Der stilles ikke blot krav om, at anstaltens leder skal bo på anstaltens areal eller i dennes umiddelbare nærhed, men de samme krav stilles også til heltidsansatte læger. Der kræves regelmæssig inspektion af kriminalforsorgsanstalter ved kvalificerede og erfarne inspektører.

De hidtil omtalte regler gælder alle frihedsberøvede. For dømte opstilles en række særlige regler. Under afsnittet om ledende principper fastslås, at frihedsberøvelsen afskærer fangen fra omverdenen og at den derved tilføjer ham en lidelse, som det ikke er systemets mål at understrege eller gøre hårdere. Formålet med og retfærdiggørelsen af en dom til fængsel eller en lignende frihedsberøvende foranstaltning er i sidste instans at beskytte samfundet mod forbrydelser. Dette for-

mål kan kun nås, hvis afsoningstiden i videst muligt omfang bruges til at sikre, at fangen ved sin tilbagevenden til samfundet ikke alene har viljen til, men også er i stand til at føre en lovlydig og selvhjulpent tilværelse. Derfor skal anstalten udnytte alle lægelige, opdragelsesmæssige, moralske, åndelige og andre kræfter og hjælpemidler, som er egnede og til rådighed, og den skal søge at anvende disse i overensstemmelse med fangernes individuelle behandlingsbehov.

Den endelige resolution, der blev resultatet af forarbejde og drøftelser, må karakteriseres som vellykket. Det har været overvejet at udforme en konvention over disse regler og søge den ratificeret af de forskellige lande. Man er dog vejet tilbage herfor og har foretrukket, at reglerne af F.N.s højeste myndigheder blev anbefalet til efterfølgelse af de forskellige regeringer og at der regelmæssigt af disse blev indberettet om den skete fremgang i deres anvendelse.

*

Det for kriminalforsorgens videre udvikling meget væsentlige spørgsmål om *udvælgelse og træning af personale til kriminalforsorgens anstalter* blev gjort til genstand for drøftelse i sektion- og plenarmøder.

Sekretariatets resolutionsforslag undergik ikke væsentlige ændringer under kongressens behandling, der væsentligt formede sig som en afslibning.

Grundlaget for anbefalingerne er udviklingen i opfattelsen af fængslet. Personalet bliver fra vogtere til deltagere i en vigtig social virksomhedsgren. En stigende specialisering kræver tilknytning af nye funktionærgrupper (psykiatere, psykologer o. m. fl.) og samtidig hermed vokser behovet for koordination.

Fængselsfunktionærer bør være tjenestemænd antaget efter en betryggende antagelsesprocedure og sikret mod vilkårlig afskedigelse. De bør som hovedregel være fuldtidsbeskæftigede. Rimelige vilkår for aflønning og andre tjenestevilkår fremhæves som en vigtig forudsætning. Lønningerne må ikke vilkårligt knyttes til satsen for anden stats-tjeneste (med mindre kvalificeret arbejde).

Fængselstjenestens civile karakter understreges. Almindelig rekruttering fra militær, politi etc. bør undgås. Våben bør ikke bæres af fængselsfunktionærer, der er i direkte kontakt med fanger. Udvendig bevogtning bør bestrides af fængslets eget personale.

Centraliseret antagelse anbefales, men det bør være fængselsvæsenets centralledelse, ikke en almindelig tjenestemandsmyndighed, der bør have det sidste ord.

Udvælgelsen bør være omhyggelig. (Om dette er muligt beror imidlertid på aflønningen). Der må lægges vægt på sådanne egenskaber, at teoretisk indsigt og praktisk forståelse kan tilegnes. En prøvetid vil være påkrævet. Særlig væsentlig er udvælgelsen af overordnet personale og af specialisterne. Det har for disse grupper været vanskeligt at nå til en mere koncis formulering af uddannelseskravene, da man ikke har villet udelukke forfremmelse fra rækkerne.

En afgørende betydning må tillægges træningen af det antagne personale.

Der kræves i resolutionen teoretiske og praktiske kursus og prøver, før tjenesten overhovedet tiltrædes. Bevogtningspersonalet må under denne indledende oplæring ikke have selvstændige poster. Senere kræves deltagelse i en centralskole med fag som psykologi, kriminologi, penologi, strafferet og fængselsanordninger. Disse grundkursus forudsættes udbygget med videregående kursus. I de skandinaviske lande arbejdes allerede på denne linie, men uddannelsen har i det væsentlige indskrænket sig til det uniformerede personale. Den meget væsentlige opgave at give staben og specialisterne en speciel kriminologisk-penologisk uddannelse har man til dato ikke magtet. Resolutionen fremdrager dette problem omend i vagere udformede regler. Der peges på regionale kursus (institutioner), der kan tage sådanne opgaver op. I de spansktalende lande i Sydamerika forsøges nu med sådanne regionale kursus. Mon ikke tidspunktet snart skulle være kommet til et skandinavisk forsøg?

*

Spørgsmålet om *åbne institutioners* anvendelse i kriminalforsorgen blev underkastet en grundig drøftelse på Haagerkongressen, men under hensyn til den hastige udvikling af kriminalforsorgen, navnlig i stater, der indtil for få år siden havde kolonistatus, har det været anset for ønskeligt, at spørgsmålet blev taget op påny.

Noget væsentligt fremskridt synes dog ikke opnået i formulering og indhold. Diskussionen i sektionen var præget af den noget ukritiske begejstring, som næres af penologer, der først fornyligt har gjort erfaringer på dette felt. De første eksperimenter på dette område får en særlig medvind i den kontrastvirkning, der fremkaldes hos funktionærer og fanger, der overflyttes fra lukket til åben anstalt. Overflytningen føles af fangerne i eminent grad som en tillidserklæring og de hensættes i en begejstring, der smitter personalet. Når åbne institutioner er blevet mere almindelige og man — som det anbefales af resolutionen — anvender dem i videst muligt omfang, er anbringelsen ikke længere en tillidserklæring, men en selvfølge og begejstringen udebliver. Her begynder den åbne institutions grå, omend frugtbare hverdag med nok så komplicerede problemer. Det var meget vanskeligt at etablere nogen frugtbar kontakt mellem landene med decenniens erfaring på dette område og de begejstrede begynderne. Blandt disse sidste skal nævnes en indisk delegat, der med entusiasme beredede om en åben institution med 8.000 indsatte og ca. 70 funktionærer. Fangerne sørgede selv for beskæftigelse, i hvilket øjemed det var dem tilladt at forlade lejren.

At drøfte en sådan institutions problemer i samme åndedræt som man taler om en skandinavisk åben anstalt med et differentieret behandlingsprogram er vanskeligt.

Den endelige resolution indeholder en definition af en åben institution med krav til både ydre struktur, personel og ledende principper. Den lader stå åbent, om indsatte skal anbringes på åben institution umiddelbart eller efter ophold i en anden art anstalt og om institutionen skal være selvstændig eller være et anneks. Anbringelsen skal

hero på et frit skøn over egnethed og resocialiseringsmulighed og så vidt muligt på grundlag af en lægelig-psykologisk og en social undersøgelse.

Der advares mod at placere den åbne institution for isoleret og mod at bygge ensidigt på landbrugsarbejde. Udvælgelsen af et personale, der forstår og evner den særlige behandling, understreges. Antallet af indsatte må ikke være for stort. Der må etableres en god kontakt med egnen, hvor anstalten er beliggende.

Som den åbne anstalts ulemper anføres risiko for undvigelse og ulovlig kontakt. Som dens fordele fremdrages dens bidrag til resocialisering og mental og fysisk sundhed, dens frihed for sikkerhedsforanstaltningernes knugende pres, dens lighed i livsbetingelser med livet i frihed, dens kontaktmuligheder udadtil og endelig dens billighed.

En del af dette er ønsketænkning. Man har ønsket at bryde radikalt med tilvante forestillinger og har fremstillet sagen for rosenrødt. For visse typer er f. eks. ophold på en åben anstalt psykisk skadeligt, i hvert fald i straffens begyndelse. At behandlingen kan være billigere skal ikke bestrides, men argumentet er farligt, idet billigheden ofte beror på fattigdom på kvalificeret personale og behandlingsmuligheder.

Et problem som den store risiko ved det almindeligvis forekommende udbredte fællesskab på de åbne anstalter blev fremdraget fra skandinavisk side, men vandt ingen genklang. En diskussion af dette og andre praktiske problemer vil være forbeholdt en tid, hvor man fra flere lande har mulighed for at se realistisk på hele problemet.

Trods denne kritisk afventende holdning til resolutionens glade budskab om, at de åbne institutioner er en af de mest heldige (successful) anvendelser af princippet om individualisering af straffen, kan man dog, også af ganske almindelige menneskelige grunde, slutte sig til anbefalingen af, at systemet prøves for det størst mulige antal fanger og at der iværksættes en forskning af denne behandlingsforms resultater. Som påpeget af den engelske fængselschef Sir *Lionel Fox* er denne forskning dog forbundet med store vanskeligheder. Materialet er jo ifølge sagens natur forskelligt på åbne og lukkede anstalter og en ren eksperimenteren på dette område ikke tiltalende. En sammenligning mellem recidivprocenter overser let menneskelige individuelle problemer, der kun kan belyses ved enkeltanalyser og praktikers erfaringer.

*

Forhandlingerne om *fængselsarbejde* foregik på grundlag af en af den amerikanske sociolog, dr. *Ralph England* udformet indholdsrig og instruktiv rapport. Rapporten er bygget på besvarelserne af en af F.N. foranstaltet enquête og indeholder en gennemgang af hovedspørgsmålene indenfor dette felt med referat af de forskellige landes ofte stærkt afvigende synspunkter og forhold.

Den vedtagne resolution forudsætter almindelig arbejdspligt for frihedsberøvede ifølge dom. Fængselsarbejdet må ikke betragtes som straf eller som et tillæg til straffen, men som et rehabiliteringsmiddel. Dette

punkt gav anledning til livlig diskussion. Det fremhævedes bl. a. af *Sanford Bates*, U.S.A., at det ville være en formalisme at hævde, at fængselsarbejde ikke har strafs karakter, når forholdet dog er det, at arbejdsvægning belægges med disciplinærstraf.

Fanger, der ikke ifølge loven har pligt til at arbejde, skal have adgang til det og opmuntres til det. Fængselsarbejdets mål specificeres som arbejdsstræning, indøvelse af bedre arbejdsvaner og forebyggelse af uorden og lediggang. Disse pædagogiske hensyn må ikke sættes til side af interessen i at skabe et overskud. Arbejdets mentalhygiejniske værdi, der bl. a. fremhævedes af repræsentanten for Israel, er ikke tilstrækkeligt fremhævet i resolutionen.

I de fleste lande er produktionen præget af det såkaldte State-use-system (statsproduktion til statsformål). Resolutionsforslaget gav imidlertid ikke dette meget diskutabile system noget fortrin. På amerikansk initiativ blev forslaget imidlertid ændret, så at dette for amerikanernes hårdt betrængte arbejdsdrift nødvendige system atter knæsattes trods kraftig europæisk modstand. Det er rigtigt, at de forskellige former for entreprenørarbejde ofte har ladet meget tilbage at ønske. Men bl. a. Sverige har jo vist, at der kan samarbejdes med privat industri på en måde, der stemmer med fængselsarbejdets hovedformål. Resolutionen anbefaler fortsættelsen af forsøg med det institut, der i Sverige har fået betegnelsen »frigång«: Fangers enkeltvis beskæftigelse hos private arbejdsgivere som forberedelse til fri tilværelse.

Spørgsmålet om fængselsarbejdets konkurrence mod erhvervene er det virkelig alvorlige i hele dette problemkompleks. Konkurrencen betyder ganske vist de fleste steder meget lidt. I Danmark, hvor fængselsproduktionen formentlig er ret udviklet, andrager denne knapt en halv promille af det samlede nationalprodukt, og, når man ser på de enkelte fag, sjældent over få promille af disses samlede omsætning. Men fængselsproduktionen synes at skulle agere syndebuk og være det objekt, hvorpå individuelle og kollektive vanskeligheder kan afreageres. Psykologisk er punktet således af overordentlig betydning, og den triste effekt af erhvervenes kontrære holdning er i mange lande lediggang og arbejde i nedsat tempo. Herved sættes hele den træningsmæssige og mentalhygiejniske værdi af arbejdet på spil. Også andet behandlingsarbejde lider under lediggangens demoraliserende virkninger.

Resolutionen peger på betydningen af en passende ydre ramme for fængselsarbejdet. Den henleder især opmærksomheden på betydningen af et fagligt træningsprogram, der i henseende til svendebreve, diplomer etc. har tilsvarende mål som i det private erhverv og går ind for, at fanger får adgang til at uddanne sig i deres fritid. Arbejdet må have den fornødne variation og der bør ved udtagelse til arbejde tages hensyn til fangens »preference« (vedtaget i stedet for »wish«).

Et punkt, der i reglen giver anledning til en livlig meningsudveksling på internationale møder, er spørgsmålet om vederlæggelse af arbejdet. I nogle lande får fangen intet for sit arbejde, i de fleste lande et lille beløb, der undertiden udtrykkelig frakendes karakteren af

vederlag. Nogle lande bekender sig — dog overvejende i teorien — vederlag af en højde som i det frie arbejdsmarked.

Der kan anføres stærke argumenter for det sidste system (equal remuneration). Det synes retfærdigt, og det er med til at rejse fangen, at han kan underholde sin familie, betale skadeserstatning til ofret, sagsomkostninger m. v. Konkurrenceklager mister i nogen grad styrke, når fængselsarbejdet ikke udføres af underbetalt arbejdskraft.

Modargumenterne er i første række af praktisk art. I Danmark vil t. eks. ligeløn indenfor den produktive arbejdsdrift betyde, at de udbetalte lønninger ville øges fra 1½ million kroner til ca. 20 millioner kroner årligt. Den samlede omsætning måtte forøges i tilsvarende omfang, hvilket atter måtte forudsætte en total ændring i fængselsarbejdets struktur og offentlighedens syn på dette. Mange fanger kan arbejdsmæssigt ikke ækvivalere fuld løn, men skal først trænes til det. Selve det arbejds-pædagogiske synspunkt kan blive skudt til side for det rent fortjenstmæssige. Hvis nettoresttilgodehavendet efter alle fra- drag ikke bliver stort større end den nuværende fortjeneste, er det et spørgsmål, om fangen vil føle ligeløn som en realitet.

Disse argumenter fremførtes under en livlig debat. Selve resolutionen tager ikke stilling til spørgsmålet, men går kun ind for et »equitable« vederlag, der helst skal kunne bidrage til de pårørendes underhold, til skadeserstatning til ofret og til den fornødne opsparing til losladelsen. Blandt anbefalingerne for »further study« er en opfordring til at tage ligelønsprincippet op.

Resolutionen går ind for, at fanger skal have samme sociale beskyttelse under arbejdet som den, der tilkommer frie arbejdere. Dette gælder ikke blot ulykkeserstatninger, men også andre ydelser, herunder sådanne, som er betinget af sygdom, arbejdsløshed o.s.v., hvad enten der til nydelse af dem er knyttet forudsætninger om et forsikringsforhold, medlemskab i en forening eller ej.

*

Kongressens talstærkeste sektion havde kun eet emne: *Forebyggelse af ungdomskriminalitet*. Til gengæld var dette ikke som kongressens øvrige emner bearbejdet og bragt i form gennem årelange drøftelser og resolutioner udarbejdet af tidligere kongresser, eller i sig selv enkelt og velafgrænset. Tværtimod. Emnet er, også blot set under national synsvinkel, overordentlig vidtspændende og ikke veldefineret; det ligger på et grænseområde mellem forskellige styrelseres interesseområder og har berøring med problemer om samfundets almindelige sociale og kulturelle opbygning. I Danmark har ungdomskommissionen behandlet de fleste sider af emnet i betænkningen om den tilpasningsvanskelige ungdom, men også i kommissionens øvrige betænkninger indeholdes tanker og forslag, der mere indirekte anses for egnede til at forebygge ungdomskriminalitet. Da emnet er så mangfoldigt måtte det på forhånd være klart, at det ville være forbundet med den største vanskelighed på en kongres med deltagere fra næsten alle verdens lande og egne med vidt forskellige forudsætninger fra underudviklede, såvel som overudviklede samfund at holde diskussionen indenfor be-

stemte grænser, at få berørt alle de problemer, emnet rummer, og ikke mindst at opnå en sådan enighed om disse eller nogle af dem, at man kunne nå frem til en vedtagelse som resultat af kongressens forhandlinger. Som grundlag for disse forelå en af sekretariatet udarbejdet rapport, udsendt til deltagerne i kongressen 14 dage forud for dennes begyndelse, og i hvilken der gøres rede for De Forenede Nationers virksomhed indenfor området og for problematikken. I slutningen af denne »rapport« fandtes opridset en række »forslag«, som skulle kunne danne grundlag for diskussionerne på kongressen. Man gik her ind for en snæver forståelse af »juvenile delinquency« som kun skulle anvendes om børn eller unge, som har begået en strafbar lovovertrædelse. Man ville altså holde børn og unge, der ikke har begået handlinger, som er strafbare, men som er vanskeligt opdragelige, forsømte, forældreløse o.s.v. udenfor begrebet. Skønt der var mange delegerede som ganske kunne tiltræde, at det var ønskeligt at gå ud fra en præcis definition af »juvenile delinquency«, og at børn og unge mennesker kun bør anses som »delinquent«, når deres opførsel er en sådan som i deres lands lovgivning er beskrevet som en strafbar handling, måtte det på grund af stærk modstand fra andre delegerede, hvis landes lovgivning ikke mentes forenelig med en sådan definition, opgives at nå til enighed herom. Resultatet blev efter langvarige drøftelser, at kongressens forhandlinger ikke skulle være begrænset til »unge (juveniles), som har begået en handling, der i deres land er strafbar, men også omfatte unge, hvis miljø eller karakter udsætter dem for fare for at begå en sådan handling, eller som behøver omsorg og beskyttelse«.

Den følgende diskussion koncentreredes om, hvorledes præventivt arbejde kunne udvikles i relation til samfundet, familien og skolen, de sociale tjenestegrene og andre institutioner; at sammenfatte disse indlæg, hvoraf mange var beretninger om de eksisterende forhold i vedkommende land, andre — ofte følelsesmæssigt betonede — indlæg til fordel for anskuelser, institutioner (ungdomsdomstole) eller metoder, var meget vanskeligt. De konklusioner man takket være en fortræffelig indsats ydet af sektionens formand, undersecretary of State, *John Ross* (United Kingdom) og dens rapportør, professor *P. W. Tappan* (U.S.A.) med bistand af en redaktionskomité, bygger da også fuldt så meget på den førnævnte rapport udarbejdet af sekretariatet og på trykt materiale, der forelå for kongressen, som på de mundtlige forhandlinger og indlæg. Af det nævnte materiale skal særlig fremhæves en af I.S.T.D. (Institute for the Study and Treatment of Delinquency, London) udarbejdet redegørelse (»The Prevention of juvenile Delinquency in selected European Countries«) og en redegørelse fra W.H.O. om »The Detection of the Pre-Delinquent Juvenile«.

Blandt de af plenarforsamlingen vedtagne »Conclusions and Recommendations« skal følgende fremhæves: Man anbefaler koordinering og samarbejde mellem alle kræfter med det formål at tilvejebringe de bedste muligheder for unges opvækst, vejledning og kontrol. Særlig fremhæves child guidance clinics og rådgivningscentraler for forældre.

Man understreger betydningen af hjælp for at styrke familiernes sammenhold, af familierådgivning, af at undgå fjernelser fra hjemmet så vidt det er muligt, af at anvende plejehjem i stedet for institutioner, og af at tilvejebringe gode helligforhold. Man betoner særlig skolens mulighed for at spille en positiv rolle i dannelsen af børns karakter og adfærdsindstilling, betydningen af samarbejde mellem skole og hjem samt ønskeligheden af psykologisk og social rådgivningsvirksomhed knyttet til skolerne. Idet det fastholdes, at den enkelte bør opmuntres til at bevare en følelse af personlig ansvarlighed for at undgå passiv afhængighed, anbefales tilvejebringelsen af et netværk af sociale og lægelige institutioner til behandling af børn, der står i fare for at blive lovovertrædere eller behøver omsorg og beskyttelse, og i denne forbindelse fremhæves særlig »welfare agencies«, »child guidance clinics« og »centres for observation and testing«.

Under hensyn til, at nøjagtig viden, når det gælder forebyggelse og behandling af kriminalitet (delinquency) lader meget tilbage at ønske, tilrådes forsigtighed, når man beslutter, hvilke sociale forholdsregler der skal gennemføres. Når man iværksætter nye forholdsregler, bør man tilvejebringe mulighed for at kunne bedømme deres virkninger.

Endvidere peges der på, at visse andre institutioner, religiøse sammenslutninger, fritidsklubber, politiet og ungdomsforeninger har særlige muligheder for at blive opmærksom på børn og unge, som viser tegn på sociale eller følelsesmæssige problemer. Det anbefales, at de i så fald henvises til mere specialiserede institutioner. Værdien af de nævnte organisationers mere direkte bestræbelser i kriminalitetsforebyggende retning kan ikke med sikkerhed vurderes. Politiets bestræbelser i så henseende blev, efter vedtagelsen af et af Chiles repræsentant stillet ændringsforslag, særlig kraftigt fremhævet.

Endelig udtales det, at det måske er allermost påkrævet at nå til en mere udviklet *forskning* vedrørende spørgsmålene om årsager, »prediction« og forebyggelse af kriminalitet. Ved undersøgelser under samarbejde mellem forskellige lande og forskellige discipliner bør man søge at nå til en på objektivt grundlag hvilende kritisk vurdering af de forholdsregler, som tages i anvendelse for at forebygge ungdomskriminalitet.

Det var en udbredt opfattelse blandt deltagerne, at de behandlede spørgsmål i høj grad trænger til yderligere undersøgelse, og der blev i tilslutning til rapporten vedtaget to tilføjelser, som stærkt understreger dette og derved rekommandationernes foreløbige karakter, anbefaler fortsat studium af de berørte emner og fremhæver, at det vil være ønskeligt at afgrænse de emner, der tages op på kommende kongresser og seminarer, således at en dyberegående behandling muliggøres. Kongressens generalrapportør, professor *Torsten Sellin* skal foretage en redaktionel sammenfatning af de vedtagne rekommandationer.

C. Aude-Hansen.

Chr. Ludvigsen.